
PEREKOND PIRNIPUU (*PYRUS L.*)

Sisukord

1.	'Belorusskaja pozdnjaja' (sünonüüm 'Белорусская поздняя')	2
2.	'Duhmjanaaja' (sünonüüm 'Духмяная')	3
3.	'Eesti pirn'	4
4.	'Järve seemik'	5
5.	'Karmla'	6
6.	'Krasnoštšokaja' (sünonüümid 'Severjanka krasnoštšokaja', 'Krasnoshtshokaja', 'Северянка краснощекая')	7
7.	'Kurvitsa lemmik'	8
8.	'Kägi bergamott'	9
9.	'Lutsu võipirn'	10
10.	'Marsianka'	11
11.	'Masljanistaja lošitskaja' (sünonüüm 'Маслянистая лошицкая')	12
12.	'Metsanauding'	13
13.	'Mitsurini talivõipirn' (sünonüüm 'Mitsurini talivõipirn')	14
14.	'Mliivska rannja' (sünonüümid 'Mlejevskaja rannaja', 'Mlejevi varajane pirn')	15
15.	'Moskovskaja' (sünonüümid 'Moskvitška', 'Москвичка')	16
16.	'Saaremaa punane' (sünonüüm 'Saaremaa punane pirn')	17
17.	'Seiu'	18
18.	'Suvenirs'	19
19.	'Tartu pirn'	20
20.	'Tervishoiu nõunik' (sünonüüm 'Sanitätsrat Butterburne')	21
21.	'William Christ' (sünonüümid 'Williamsi pirn', 'Williams' Christbirne', 'Bartlett of Boston', 'Williams Aphotekerbirne', 'Bonkreta williamsa')	22

1. Sordi nimi: 'Belorusskaja pozdnjaja' (sünonüüm 'Белорусская поздняя')

- 1.1. liigi nimi: aed-pirnipuu e harilik pirnipuu (*Pyrus communis* L.)
- 1.2. puu kasvutugevus: nõrk
- 1.3. puu kasvulaad (võra kuju): ümar
- 1.4. võrsete kuju: võnklik
- 1.5. võrsete koore värvus: helepruun
- 1.6. võrsetel pungade kuju ja asetus: kooniline, väike, eemalehoidev
- 1.7. lehelaba suurus: väike
- 1.8. lehelaba kuju: piklikovaalne
- 1.9. lehelaba värvus: heleroheline
- 1.10. lehelaba reljeefsus: sile
- 1.11. leheserv: (peen)saagjas
- 1.12. lehelaba tipp: teritunud
- 1.13. vilja suurus: keskmine
- 1.14. vilja kuju: tüüpiline pirnjas
- 1.15. vilja koore põhivärvus (küpse vilja puhul): kollane, laigulise roosa kattevärvusega
- 1.16. vilja varre pikkus: lühike
- 1.17. viljal karikaõõnsus: madal, kitsas
- 1.18. koristusküpsus: hiline
- 1.19. muud sordile iseloomulikud tunnused: osaliselt isetolmleja (heaks tolmuandjaks on 'Lošitski võipirn'), võrselatv on viltjas; viljakestal sageli korkkoe laigud

Märkus: Sordinime puhul on kasutatud eesti keele reeglitele vastavat sordinimede kirjutusviisi.

Kasutatud kirjandus

- „Puuviljad ja marjad Eestis. Pomoloogia“. Tallinn, 2012. Lk 209
- <http://vniispk.ru/pear.php?key=13> (20.06.2012).

Sordikirjelduse koostas Väino Eskla. 20.06.2012.

2. Sordi nimi: 'Duhmjanaja' (sünonüüm 'Духмяная')

- 2.1. liigi nimi: aed-pirnipuu e harilik pirnipuu (*Pyrus communis* L.)
- 2.2. puu kasvutugevus: keskmine
- 2.3. puu kasvulaad (võra kuju): kooniline (püramiidjas), keskmise tihedusega
- 2.4. võrsete kuju: veidi lookjas
- 2.5. võrsete koore värvus: pruun
- 2.6. võrsetel pungade kuju ja asetus: teravatipuline, eemalehoidev
- 2.7. lehelaba suurus: väike kuni keskmine
- 2.8. lehelaba kuju: ümar
- 2.9. lehelaba värvus: tumeroheline
- 2.10. lehelaba reljeefsus: sile
- 2.11. leheserv: peensaagjas
- 2.12. lehelaba tipp: lühike
- 2.13. vilja suurus: keskmine
- 2.14. vilja kuju: pirnjas
- 2.15. vilja koore põhivärvus (küpse vilja puhul): roheline või kollakasroheline oranžpunase kattevärvusega
- 2.16. vilja varre pikkus: keskmine kuni pikk
- 2.17. viljal karikaõõnsus: lai
- 2.18. koristusküpsus: keskmine
- 2.19. muud sordile iseloomulikud tunnused: viljaliha valge

Märkus: Sordinime puhul on kasutatud eesti keele reeglitele vastavat sordinimede kirjutusviisi.

Kasutatud kirjandus

- <http://www.prihoz.ru/sad/full.php?aid=932> (20.06.2012)
- Приусадебное Хозяйство. 10/2010.

Sordikirjelduse koostas Väino Eskla. 20.06.2012.

3. Sordi nimi: 'Eesti pirn'

- 3.1. liigi nimi: aed-pirnipuu e harilik pirnipuu (*Pyrus communis* L.)
- 3.2. puu kasvutugevus: keskmine
- 3.3. puu kasvulaad: püramidaalne
- 3.4. võrsete kuju: sirge
- 3.5. võrsete koore värvus: punakaspruun
- 3.6. võrsetel pungade kuju ja asetus: kooniline, väike, eemalehoidev
- 3.7. lehelaba suurus: keskmine
- 3.8. lehelaba kuju: munajas
- 3.9. lehelaba värvus: tumeroheline
- 3.10. lehelaba reljeefsus: veidi renjas
- 3.11. leheserv: saagjastäkiline
- 3.12. lehelaba tipp: lühike, teritunud
- 3.13. vilja suurus: keskmine
- 3.14. vilja kuju: kooniline
- 3.15. vilja koore põhivärvus (küpse vilja puhul): helekollane, päikesepoolsel küljel roosakas puna
- 3.16. vilja varre pikkus: keskmine
- 3.17. viljal karikaõõnsus: madal
- 3.18. koristusküpsus: keskvalmiv
- 3.19. muud sordile iseloomulikud tunnused: talveõrn; viljaliha on kivisrakkudeta, valge, hea hapukasmagusa maitsega

Kasutatud kirjandus

- Siimon jt. „Eesti pomoloogia”. Tallinn, 1970. Lk 124
- Kask, K. „Puuviljandus Eestis. Sordid ja aretajad”. Tartu. 2010. Lk 96

Sorti säilitatakse A. Kurvitsa selektsioonias Tartus, Riia 46.

Sordikirjelduse koostas T. Univer. 25.10.2010.

4. Sordi nimi: 'Järve seemik'

- 4.1. liigi nimi: aed-pirnipuu e harilik pirnipuu (*Pyrus communis* L.)
- 4.2. puu kasvutugevus: tugev
- 4.3. puu kasvulaad: püramidaalne
- 4.4. võrsete kuju: võnklik, jäme
- 4.5. võrsete koore värvus: rohekaspruun
- 4.6. võrsetel pungade kuju ja asetus: ovaalne, veidi eemalehoidev
- 4.7. lehelaba suurus: keskmine
- 4.8. lehelaba kuju: munajas
- 4.9. lehelaba värvus: tumeroheline
- 4.10. lehelaba reljeefsus: leht sirge
- 4.11. leheserv: peensaagjas
- 4.12. lehelaba tipp: lühike
- 4.13. vilja suurus: keskmine
- 4.14. vilja kuju: tõmpkooniline
- 4.15. vilja koore põhivärvus (küpse vilja puhul): kollane
- 4.16. vilja varre pikkus: keskmine
- 4.17. viljal karikaõõnsus: madal
- 4.18. koristusküpsus: keskvalmiv
- 4.19. muud sordile iseloomulikud tunnused: esinevad astlad lühivõrsete tipus

Kasutatud kirjandus

- Siimon jt. „Eesti pomoloogia”. Tallinn, 1970. Lk 127

Sorti säilitatakse Polli Aiandusuuringute Keskuse pirnipuude kollektsiooniaias.

Sordikirjelduse koostas. T. Univer. 25.10.2010.

5. Sordi nimi: 'Karmla'

- 5.1. liigi nimi: aed-pirnipuu e harilik pirnipuu (*Pyrus communis* L.)
- 5.2. puu kasvutugevus: tugev
- 5.3. puu kasvulaad (võra kuju): kooniline
- 5.4. võrsete kuju: kaunis pikad, keskmise tugevusega
- 5.5. võrsete koore värvus: punakaspruun
- 5.6. võrsetel pungade kuju ja asetus: kooniline, liibuvad
- 5.7. lehelaba suurus: väheldased kuni keskmise suurusega
- 5.8. lehelaba kuju: ümmargune
- 5.9. lehelaba värvus: läikivroheline
- 5.10. lehelaba reljeefsus: kohati lusikjas, kuid allakaarduvate servadega. Ladva pool lehed allakaarduva pearooga
- 5.11. leheserv: terve või madalsaagjas
- 5.12. lehelaba tipp: lühike, teritunud
- 5.13. vilja suurus: keskmine
- 5.14. vilja kuju: pirnjas, kumerate külgedega
- 5.15. vilja koore põhivärvus (küpse vilja puhul): rohekaskollane, kaetud pruunika punaga
- 5.16. vilja varre pikkus: lühike, kaunis tugev
- 5.17. viljal karikaõõnsus: madal, nõrgalt voldiline
- 5.18. koristusküpsus: hiline
- 5.19. muud sordile iseloomulikud tunnused: viljaliha on kollakasvalge, väheste kivisrakkudega

Kasutatud kirjandus

- „Eesti pomoloogia“. 1970. Lk 128

Sordikirjelduse koostasid Jaan Kivistik ja Valdur Miller. 27.09.2010

6. Sordi nimi: 'Krasnoštšokaja' (sünonüümid 'Severjanka krasnoštšokaja', 'Krasnoshtshokaja', 'Северянка краснощекая')

- 6.1. liigi nimi: aed-pirnipuu e harilik pirnipuu (*Pyrus communis* L.)
- 6.2. puu kasvutugevus: kiire kasvuga
- 6.3. puu kasvulaad (võra kuju): laikooniline (laipüramiidjas)
- 6.4. võrsete kuju: veidi võnklik
- 6.5. võrsete koore värvus: pruun
- 6.6. võrsetel pungade kuju ja asetus: terava tipuga, keskmise suurusega, liibuv
- 6.7. lehelaba suurus: keskmine
- 6.8. lehelaba kuju: piklik
- 6.9. lehelaba värvus: roheline
- 6.10. lehelaba reljeefsus: sile
- 6.11. leheserv: saagjas
- 6.12. lehelaba tipp: lühidalt teritunud
- 6.13. vilja suurus: keskmine
- 6.14. vilja kuju: ovaalne
- 6.15. vilja koore põhivärvus (küpse vilja puhul): helekollane, suurel osal viljast pruunikaspunane kattevärvus
- 6.16. vilja varre pikkus: lühike kuni keskmine
- 6.17. viljal karikaõõnsus: avatud
- 6.18. koristusküpsus: varajane kuni keskmine
- 6.19. muud sordile iseloomulikud tunnused: nõrk isetolmleja, vajab samal ajal õitsvat tolmuandjat; üks külmakindlamaid sorte

Märkus: Sordinime puhul on kasutatud eesti keele reeglitele vastavat sordinimede kirjutusviisi.

Kasutatud kirjandus

- <http://vniispk.ru/pear.php?key=156> (20.06.2012)

Sordikirjelduse koostas Väino Eskla. 20.06.2012.

7. Sordi nimi: 'Kurvitsa lemmik'

- 7.1. liigi nimi: aed-pirnipuu e harilik pirnipuu (*Pyrus communis* L.)
- 7.2. puu kasvutugevus: tugev
- 7.3. puu kasvulaad (võra kuju): laipüramidaalne
- 7.4. võrsete kuju: sirge
- 7.5. võrsete koore värvus: hele kuni punakaspruun
- 7.6. võrsetel pungade kuju ja asetus: piklikkooniline, liibuvad
- 7.7. lehelaba suurus: suured
- 7.8. lehelaba kuju: ovaalne kuni ovaalmunajas
- 7.9. lehelaba värvus: heleroheline
- 7.10. lehelaba reljeefsus: lairengas
- 7.11. leheserv: vaevaltmürgatavalt peenehambuline
- 7.12. lehelaba tipp: terav
- 7.13. vilja suurus: keskmine kuni suur
- 7.14. vilja kuju: pudeljas
- 7.15. vilja koore põhivärvus (küpse vilja puhul): kollakas, päikesepoolsel küljel karmiinpunase kattevärvusega
- 7.16. vilja varre pikkus: keskmine, 2,5 cm
- 7.17. viljal karikaõõnsus: suletud, püstjate kattelehtedega
- 7.18. koristusküpsus: hiline
- 7.19. muud sordile iseloomulikud tunnused: kivisrakke vähe, vilja riknemine algab pinnalt

Kasutatud kirjandus

- „Eesti pomoloogia“. 1970. Lk 130

Sordikirjelduse koostasid Jaan Kivistik ja Valdur Miller. 27.09.2010

8. Sordi nimi: 'Kägi bergamott'

- 8.1. liigi nimi: aed-pirnipuu e harilik pirnipuu (*Pyrus communis* L.)
- 8.2. puu kasvutugevus: tugev
- 8.3. puu kasvulaad (võra kuju): ümar
- 8.4. võrsete kuju: peened, sirged
- 8.5. võrsete koore värvus: tumepruun
- 8.6. võrsetel pungade kuju ja asetus: piklikkooniline, liibuvad
- 8.7. lehelaba suurus: väike
- 8.8. lehelaba kuju: munajas
- 8.9. lehelaba värvus: heleroheline, läikiv
- 8.10. lehelaba reljeefsus: tasane või veidi renjas
- 8.11. leheserv: saagjas
- 8.12. lehelaba tipp: teritunud
- 8.13. vilja suurus: väike
- 8.14. vilja kuju: ümar
- 8.15. vilja koore põhivärvus (küpse vilja puhul): rohekaskollane, osal viljadel õrn kattepuna laiguna või peente triipudena
- 8.16. vilja varre pikkus: keskmine
- 8.17. viljal karikaõõnsus: puudub
- 8.18. koristusküpsus: varane
- 8.19. muud sordile iseloomulikud tunnused: kivisrakke vähe, hea talvekindlusega

Kasutatud kirjandus

- „Eesti pomoloogia“. 1970. Lk 130

Sordikirjelduse koostasid Jaan Kivistik ja Valdur Miller. 27.09.2010

9. Sordi nimi: 'Lutsu võipirn'

- 9.1. liigi nimi: aed-pirnipuu e harilik pirnipuu (*Pyrus communis* L.)
- 9.2. puu kasvutugevus: tugev
- 9.3. puu kasvulaad: püramidaalne
- 9.4. võrsete kuju: võnklik
- 9.5. võrsete koore värvus: punakaspruun
- 9.6. võrsetel pungade kuju ja asetus: kooniline, eemalehoidev
- 9.7. lehelaba suurus: keskmine
- 9.8. lehelaba kuju: munajas
- 9.9. lehelaba värvus: tumeroheline
- 9.10. lehelaba reljeefsus: leht kokku surutud piki pearoodu
- 9.11. leheserv: peensaagjas
- 9.12. lehelaba tipp: lühike
- 9.13. vilja suurus: keskmine
- 9.14. vilja kuju: ümmargune
- 9.15. vilja koore põhivärvus (küpse vilja puhul): kollakasroheline
- 9.16. vilja varre pikkus: lühike
- 9.17. viljal karikaõõnsus: madal
- 9.18. koristusküpsus: keskvalmiv
- 9.19. muud sordile iseloomulikud tunnused: viljaliha valge, muutub pehmeks, südamiku ümbruses rohkelt kivisrakke, hapukasmagus; kärntõveõrn; hea talvekindlusega

Kasutatud kirjandus

- Siimon jt. „Eesti pomoloogia”. Tallinn, 1970. Lk 132
- Kask, K. „Puuviljandus Eestis. Sordid ja aretajad”. Tartu. 2010. Lk 101

Sorti säilitatakse Polli Aiandusuuringute Keskuse pirnipuude kollektsiooniaias.

Sordikirjelduse koostas T. Univer. 25.10.2010.

10. Sordi nimi: 'Marsianka'

- 10.1. liigi nimi: aed-pirnipuu e harilik pirnipuu (*Pyrus communis* L.)
- 10.2. puu kasvutugevus: nõrk kuni keskmine
- 10.3. puu kasvulaad (võra kuju): laiuv, rippuvate okstega
- 10.4. võrsete kuju: lookjas või võnklik
- 10.5. võrsete koore värvus: kollakaspruun
- 10.6. võrsetel pungade kuju ja asetus: ümarkooniline, eemalehoiduv
- 10.7. lehelaba suurus: väike
- 10.8. lehelaba kuju: ümar, nõrgalt teritunud tipuga
- 10.9. lehelaba värvus: heleroheline
- 10.10. lehelaba reljeefsus: sirge
- 10.11. leheserv: terve (sile)
- 10.12. lehelaba tipp: järsult teritunud, lühike
- 10.13. vilja suurus: keskmine
- 10.14. vilja kuju: ovaalpirnjas, nõgus ehk kaelaga
- 10.15. vilja koore põhivärvus (küpse vilja puhul): roheline
- 10.16. vilja varre pikkus: pikk
- 10.17. viljal karikaõõnsus: madal, sile, kitsas või keskmine
- 10.18. koristusküpsus: varajane kuni keskmine
- 10.19. muud sordile iseloomulikud tunnused: puu looklevate ja allakoolduvate okstega; viljaliha kivisrakkudeta

Märkus: Sordinime puhul on kasutatud eesti keele reeglitele vastavat sordinimede kirjutusviisi.

Allikas

- Väino Eskla, vaatluste põhjal

Sordikirjelduse koostas Väino Eskla. 20.06.2012.

11. Sordi nimi: 'Masljanistaja lošitskaja' (sünonüüm 'Маслянистая лошицкая')

- 11.1. liigi nimi: aed-pirnipuu e harilik pirnipuu (*Pyrus communis* L.)
- 11.2. puu kasvutugevus: keskmine
- 11.3. puu kasvulaad (võra kuju): kooniline (püramiidjas)
- 11.4. võrsete kuju: keskmise jämedusega, valdavalt sirge
- 11.5. võrsete koore värvus: helepruun
- 11.6. võrsetel pungade kuju ja asetus: väike kuni keskmine, teravatipuline, eemalehoidev
- 11.7. lehelaba suurus: väike kuni keskmine
- 11.8. lehelaba kuju: piklikelliptiline
- 11.9. lehelaba värvus: tumeroheline
- 11.10. lehelaba reljeefsus: leht keerdunud pearoodu mööda
- 11.11. leheserv: saagjas
- 11.12. lehelaba tipp: teritunud
- 11.13. vilja suurus: keskmine
- 11.14. vilja kuju: ovaal-pirnjast
- 11.15. vilja koore põhivärvus (küpse vilja puhul): rohekaskollane
- 11.16. vilja varre pikkus: pikk
- 11.17. viljal karikaõõnsus: madal
- 11.18. koristusküpsus: keskmine
- 11.19. muud sordile iseloomulikud tunnused: sort peaaegu isesteriilne, vajab viljumiseks teist samal ajal õitsevat pirnisorti

Märkus: Sordinime puhul on kasutatud eesti keele reeglitele vastavat sordinimede kirjutusviisi.

Kasutatud kirjandus

- http://www.fruitsberries.ru/?Grusha:Maslyanistaya_loshickaya (20.06.2012).

Sordikirjelduse koostas Väino Eskla. 20.06.2012.

12. Sordi nimi: 'Metsanauding'

- 12.1. liigi nimi: aed-pirnipuu e harilik pirnipuu (*Pyrus communis* L.)
- 12.2. puu kasvutugevus: tugev
- 12.3. puu kasvulaad: laipüramidaalne
- 12.4. võrsete kuju: lookjas
- 12.5. võrsete koore värvus: tumepunane
- 12.6. võrsetel pungade kuju ja asetus: väikesed, teravad ja eemalehoidvad
- 12.7. lehelaba suurus: keskmine
- 12.8. lehelaba kuju: munajas/elliptiline
- 12.9. lehelaba värvus: tumeroheline
- 12.10. lehelaba reljeefsus: veidi renjas
- 12.11. leheserv: peensaagjas
- 12.12. lehelaba tipp: lühike
- 12.13. vilja suurus: keskmine
- 12.14. vilja kuju: munajas/ovaalne
- 12.15. vilja koore põhivärvus (küpse vilja puhul): kollane
- 12.16. vilja varre pikkus: keskmine
- 12.17. viljal karikaõõnsus: madal
- 12.18. koristusküpsus: hiline

Kasutatud kirjandus

- Siimon jt. „Eesti pomoloogia”. Tallinn, 1970. Lk 134

Sordikirjelduse koostas T. Univer. 25.10.2010.

13. Sordi nimi: 'Mitšurini talivõipirn' (sünonüüm 'Mitshurini talivõipirn')

- 13.1. liigi nimi: aed-pirnipuu e harilik pirnipuu (*Pyrus communis* L.)
- 13.2. puu kasvutugevus: tugev
- 13.3. puu kasvulaad: laipüramidaalne
- 13.4. võrsete kuju: võnklik
- 13.5. võrsete koore värvus: hallikasroheline
- 13.6. võrsetel pungade kuju ja asetus: ovaalsed, liibuvad
- 13.7. lehelaba suurus: keskmine
- 13.8. lehelaba kuju: laimunajas
- 13.9. lehelaba värvus: tumeroheline
- 13.10. lehelaba reljeefsus: leht laineline
- 13.11. leheserv: terve
- 13.12. lehelaba tipp: järsult teritunud
- 13.13. vilja suurus: keskmine
- 13.14. vilja kuju: tüüpiline pirnikujuline
- 13.15. vilja koore põhivärvus (küpse vilja puhul): kollane
- 13.16. vilja varre pikkus: keskmine
- 13.17. viljal karikaõõnsus: madal
- 13.18. koristusküpsus: hiline

Kasutatud kirjandus

- Siimon jt. „Eesti pomoloogia”. Tallinn, 1970. Lk 135.

Sordikirjelduse koostas T. Univer. 25.10.2010.

14. Sordi nimi: 'Mliivska rannja' (sünonüümid 'Mlejevskaja rannaja', 'Mlejevi varajane pirn')

- 14.1. liigi nimi: Aed-pirnipuu e harilik pirnipuu (*Pyrus communis* L.)
- 14.2. puu kasvutugevus: keskmine
- 14.3. puu kasvulaad (võra kuju): ümar
- 14.4. võrsete kuju: lookjas
- 14.5. võrsete koore värvus: rohekaspruun
- 14.6. võrsetel pungade kuju ja asetus: kooniline, eemalehoiduvad
- 14.7. lehelaba suurus: keskmine
- 14.8. lehelaba kuju: ovaalne
- 14.9. lehelaba värvus: heleroheline
- 14.10. lehelaba reljeefsus: lairenjas
- 14.11. leheserv: madal peensaagjas
- 14.12. lehelaba tipp: teritunud
- 14.13. vilja suurus: keskmine
- 14.14. vilja kuju: ovaalpirnjas, kaelaga
- 14.15. vilja koore põhivärvus (küpse vilja puhul): kollane, kattevärv puudub või esineb väikese laiguna
- 14.16. vilja varre pikkus: keskmine
- 14.17. viljal karikaõõnsus: puudub, karika ümber kühmud
- 14.18. koristusküpsus: varane
- 14.19. muud sordile iseloomulikud tunnused: kivisrakke vähe

Kasutatud kirjandus

- Mägi, E.; T. Niiberg. „Pirn aias ja köögis“. 2001. Lk 26

Sordikirjelduse koostasid Jaan Kivistik ja Valdur Miller. 27.09.2010

15. Sordi nimi: 'Moskovskaja' (sünonüümid 'Moskvitška', 'Москвичка')

- 15.1. liigi nimi: aed-pirnipuu e harilik pirnipuu (*Pyrus communis* L.)
- 15.2. puu kasvutugevus: tugev
- 15.3. puu kasvulaad (võra kuju): kooniline (püramiidjas)
- 15.4. võrsete kuju: võnklik
- 15.5. võrsete koore värvus: roheline (rohekas piklikkooniline, püstine)
- 15.6. võrsetel pungade kuju ja asetus: kooniline, eemalehoiduv
- 15.7. lehelaba suurus: keskmine
- 15.8. lehelaba kuju: ovaalne
- 15.9. lehelaba värvus: roheline
- 15.10. lehelaba reljeefsus: lairenjas
- 15.11. leheserv: peensaagjas
- 15.12. lehelaba tipp: pikalt teritunud
- 15.13. vilja suurus: keskmine
- 15.14. vilja kuju: piklikpirnjas, pika ja madala kaelaga, tipu suunas järsult ahenev
- 15.15. vilja koore põhivärvus (küpse vilja puhul): helekollane, ulatusliku roosa kattevärvusega
- 15.16. vilja varre pikkus: keskmine
- 15.17. viljal karikaõõnsus: puudub
- 15.18. koristusküpsus: varajane
- 15.19. muud sordile iseloomulikud tunnused: viljal pruunid koorealused täpid

Märkus: Sordinime puhul on kasutatud eesti keele reeglitele vastavat sordinimede kirjutusviisi.

Kasutatud kirjandus

- „Puuviljad ja marjad Eestis. Pomoloogia“. Tallinn, 2012. Lk 216
- <http://www.vniispk.ru/pear.php?key=101> (20.06.2012)

Sordikirjelduse koostas Väino Eskla. 20.06.2012.

16. Sordi nimi: 'Saaremaa punane' (sünonüüm 'Saaremaa punane pirn')

- 16.1. liigi nimi: aed-pirnipuu e harilik pirnipuu (*Pyrus communis* L.)
- 16.2. puu kasvutugevus: tugevakasvuline
- 16.3. puu kasvulaad: laiuv
- 16.4. võrsete kuju: lookjas
- 16.5. võrsete koore värvus: tumepunane
- 16.6. võrsetel pungade kuju ja asetus: kooniline, eemalehoidev
- 16.7. lehelaba suurus: keskmine
- 16.8. lehelaba kuju: munajas
- 16.9. lehelaba värvus: tumeroheline
- 16.10. lehelaba reljeefsus: veidi renjas
- 16.11. leheserv: terve
- 16.12. lehelaba tipp: järsult teritunud
- 16.13. vilja suurus: keskmine
- 16.14. vilja kuju: tõmpkooniline
- 16.15. vilja koore põhivärvus (küpse vilja puhul): kollakasroheline
- 16.16. vilja varre pikkus: lühike
- 16.17. viljal karikaõõnsus: kühmudega
- 16.18. koristusküpsus: varane
- 16.19. muud sordile iseloomulikud tunnused: viljaliha on roosa

Kasutatud kirjandus

- Siimon jt. „Eesti pomoloogia”. Tallinn, 1970. Lk 139.

Sorti säilitatakse Polli Aiandusuuringute Keskuse pirnipuude kollektsiooniaias.

Sordikirjelduse koostas T. Univer. 25.10.2010.

Puuvilja- ja marjakultuuride tuntud sordid - perekond pirnipuu

Perekond pirnipuu (Pyrus L.)

---

17. Sordi nimi: 'Seiu'

- 17.1. liigi nimi: aed-pirnipuu e harilik pirnipuu (*Pyrus communis* L.)
- 17.2. puu kasvutugevus: tugev
- 17.3. puu kasvulaad (võra kuju): ümar, hõre
- 17.4. võrsete kuju: sirge
- 17.5. võrsete koore värvus: hallikaspruun
- 17.6. võrsetel pungade kuju ja asetus: kooniline, liibuvad
- 17.7. lehelaba suurus: suur
- 17.8. lehelaba kuju: piklikmunajas
- 17.9. lehelaba värvus: tumeroheline
- 17.10. lehelaba reljeefsus: tasane või veidi renjas
- 17.11. leheserv: peensaagjas
- 17.12. lehelaba tipp: teritunud
- 17.13. vilja suurus: keskmine
- 17.14. vilja kuju: ovaalne kuni ovaalpirnjas, sageli viljal madal pikivagu
- 17.15. vilja koore põhivärvus (küpse vilja puhul): rohekaskollane, mõnikord kattevärviks laiguna roosakas puna
- 17.16. vilja varre pikkus: keskmine
- 17.17. viljal karikaõõnsus: madal, üksikute voltidega
- 17.18. koristusküpsus: varane
- 17.19. muud sordile iseloomulikud tunnused: kivisrakud, lühike tarbimisaeg

Kasutatud kirjandus

- Siimon jt. „Eesti pomoloogia“. Tallinn, 1970. Lk 140

Sordikirjelduse koostasid Jaan Kivistik ja Valdur Miller. 27.09.2010

18. Sordi nimi: 'Suvenirs'

- 18.1. liigi nimi: aed-pirnipuu e harilik pirnipuu (*Pyrus communis* L.)
- 18.2. puu kasvutugevus: tugev
- 18.3. puu kasvulaad (võra kuju): piklikkooniline, püstine
- 18.4. võrsete kuju: sirge, jäme
- 18.5. võrsete koore värvus: kollakaspruun
- 18.6. võrsetel pungade kuju ja asetus: liibuv
- 18.7. lehelaba suurus: keskmine
- 18.8. lehelaba kuju: munajas
- 18.9. lehelaba värvus: roheline
- 18.10. lehelaba reljeefsus: allapoole kaarduva pearooga
- 18.11. leheserv: peensaagjas
- 18.12. lehelaba tipp: lühike
- 18.13. vilja suurus: suur
- 18.14. vilja kuju: pudeljas kuni pirnjas
- 18.15. vilja koore põhivärvus (küpse vilja puhul): kollane, vilja katab laiguline puna
- 18.16. vilja varre pikkus: lühike kuni keskmine
- 18.17. viljal karikaõõnsus: väike
- 18.18. koristusküpsus: keskmine
- 18.19. muud sordile iseloomulikud tunnused: vili iseloomuliku teritunud alusega, riknemine algab seest

Märkus: Sordinime puhul on kasutatud eesti keele reeglitele vastavat sordinimede kirjutusviisi.

Kasutatud kirjandus

- „Puuviljad ja marjad Eestis. Pomoloogia“. Tallinn, 2012. Lk 220

Sordikirjelduse koostas Väino Eskla. 20.06.2012.

19. Sordi nimi: 'Tartu pirn'

- 19.1. liigi nimi: aed-pirnipuu e harilik pirnipuu (*Pyrus communis* L.)
- 19.2. puu kasvutugevus: keskmine kuni tugev
- 19.3. puu kasvulaad (võra kuju): kooniline (püramiidjas)
- 19.4. võrsete kuju: veidi lookjas
- 19.5. võrsete koore värvus: pruun
- 19.6. võrsetel pungade kuju ja asetus: eemalehoidev
- 19.7. lehelaba suurus: keskmine
- 19.8. lehelaba kuju: elliptiline
- 19.9. lehelaba värvus: tumeroheline
- 19.10. lehelaba reljeefsus: allapoole kaardunud
- 19.11. leheserv: saagjastäkiline
- 19.12. lehelaba tipp: pikalt teritunud
- 19.13. vilja suurus: keskmine
- 19.14. vilja kuju: pirnikujuline
- 19.15. vilja koore põhivärvus (küpse vilja puhul): kollakasroheline, kaetud osaliselt karmiinpunaga
- 19.16. vilja varre pikkus: keskmine
- 19.17. viljal karikaõõnsus: sügav
- 19.18. koristusküpsus: keskmine
- 19.19. muud sordile iseloomulikud tunnused: viljaliha valge

Märkus: Sordinime puhul on kasutatud eesti keele reeglitele vastavat sordinimede kirjutusviisi.

Allikas

- Väino Eskla, vaatluste põhjal

Sordikirjelduse koostas Väino Eskla. 20.06.2012.

20. Sordi nimi: 'Tervishoiu nõunik' (sünonüüm 'Sanitätsrat Butterburne')

- 20.1. liigi nimi: aed-pirnipuu e harilik pirnipuu (*Pyrus communis* L.)
- 20.2. puu kasvutugevus: tugev
- 20.3. puu kasvulaad: püramidaalne, vanemas eas laiuv
- 20.4. võrsete kuju: sirge
- 20.5. võrsete koore värvus: pruun
- 20.6. võrsetel pungade kuju ja asetus: kooniline, terava tipuga, eemalehoidev
- 20.7. lehelaba suurus: keskmine
- 20.8. lehelaba kuju: munajas
- 20.9. lehelaba värvus: tumeroheline.
- 20.10. lehelaba reljeefsus: kokkusurutud, piki pearood
- 20.11. leheserv: peensaagjas
- 20.12. lehelaba tipp: pikalt teritunud
- 20.13. vilja suurus: keskmine
- 20.14. vilja kuju: tüüpiline pirnikujuline
- 20.15. vilja koore põhivärvus (küpse vilja puhul): rohekaskollane
- 20.16. vilja varre pikkus: pikk
- 20.17. viljal karikaõõnsus: kühmudega
- 20.18. koristusküpsus: varane

Kasutatud kirjandus

- Siimon jt. „Eesti pomoloogia”. Tallinn, 1970. Lk 142

Sorti säilitatakse Polli Aiandusuuringute Keskuse pirnipuude kollektsiooniaias.

Sordikirjelduse koostas. T. Univer. 25.10.2010.

Puuvilja- ja marjakultuuride tuntud sordid - perekond pirnipuu

Perekond pirnipuu (Pyrus L.)

---

21. Sordi nimi: 'William Christ' (sünonüümid 'Williamsi pirn', 'Williams' Christbirne', 'Bartlett of Boston', 'Williams Aphotekerbirne', 'Bonkreta williamsa')

- 21.1. liigi nimi: aed-pirnipuu e harilik pirnipuu (*Pyrus communis* L.)
- 21.2. puu kasvutugevus: keskmine
- 21.3. puu kasvulaad: kitsas, püramidaalne
- 21.4. võrsete kuju: lookjas
- 21.5. võrsete koore värvus: kollakas
- 21.6. võrsetel pungade kuju ja asetus: lühikesed, koonilised, eemalehoidvad
- 21.7. lehelaba suurus: suured
- 21.8. lehelaba kuju: munajas
- 21.9. lehelaba värvus: tumeroheline
- 21.10. lehelaba reljeefsus: leht keerdunud pearoodu mööda
- 21.11. leheserv: peenetäkiline
- 21.12. lehelaba tipp: lühike
- 21.13. vilja suurus: keskmine
- 21.14. vilja kuju: tüüpiline pirnikujuline
- 21.15. vilja koore põhivärvus (küpse vilja puhul): kollane
- 21.16. vilja varre pikkus: keskmine
- 21.17. viljal karikaõõnsus: madal
- 21.18. koristusküpsus: keskvalmiv

Kasutatud kirjandus

- Siimon jt. „Eesti pomoloogia”. Tallinn, 1970. Lk 146

Sordikirjelduse koostas T. Univer. 25.10.2010.